प्रस

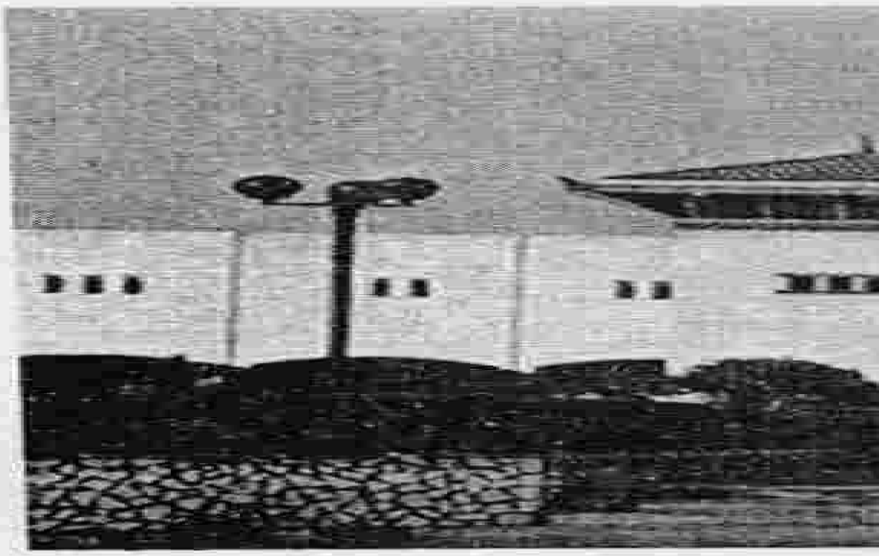

[illegible]

संविधानसभा, संवैधानिक-राजनीति
संविधानका अन्तरवस्तुहरुमा सहमति
मिति २०७१/१०/११ गतेको बैठक
विषयहरुमा प्रश्न सहितको प्रस्ताव
समिति गठन गरेको थियो । समिति
संवैधानिक-राजनीतिक सम्बाद तथ
अन्तरवस्तुहरु पहिचान गरी त्यस्ता
प्रस्ताव तयार गरी सो सम्बन्धी प्रति
अध्यक्षको निर्देशनमा रही समिति
विशेषज्ञसहितका सम्बन्धित अन्य
नियमावली,२०७० बमोजिम हुने व्य
सभाले दिएको जिम्मेवारी पूरा गर्न
पहिलो बैठकले प्रश्न सहितको प्र
लेखकको संयोजकत्वमा सात सद
कार्यारम्भ गरी मिति २०७१ साल
उपसमितिले पेश गरेको मस्यौदमा
बनाएको थियो ।

समितिले आफ्नो कार्यविधि बनाए
सम्बन्धी प्रश्न सहितको प्रस्तावको
संयोजकत्वमा नौ सदस्यीय प्रस्ता
सहितको प्रस्ताव तयार गर्दा समि
रहेका असहमतिका विषयहरु, सं
राजनीतिक संवाद तथा सहमति
राजनीतिक संवाद तथा सहमति स
विषयगत रुपमा विभिन्न राजनीति
अवधारणा सहितका विषयहरुलाई
भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन,
उपलब्धिलाई संस्थागत गर्न स
संविधान,२०६३ ले प्रत्याभूत गरी

गणतन्त्र, धर्म निरपेक्षता र समा
प्रस्ताव निर्माण गर्ने व्यवस्था ग
दल वा माननीय सदस्यको प
मिलाएको थियो । समितिले
उपसमितिहरुको विवरण क्रमश

संविधान अभिलेख अध्ययन त
अन्तर्गतको संवैधानिक समिति
निर्धारण समिति, संवैधानिक
शासकीय स्वरुप निर्धारण स
असहमतिहरुलाई सहमति क
संवैधानिक राजनीतिक संवाद
गरिएको थियो । यी विभिन्न
असहमतिका विषयको आधारम
दिईएको छ ।

उपसमितिले तयार गरी पेश ग
पारित गरिएको थियो । सहमति
गरी तयार गरिएको प्रश्न सहि
पेश गरेको छु ।

यो प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यम
निर्माण उपसमिति र प्रस्ताव म
सचिवालय र समितिका कर्मचा

मितिः २०७१/१०/२६

विषय

१. प्रस्तावना सम्वन्धी प्रस्ता

२. संविधान संशोधन सम्वन्ध

३. मौलिक अधिकार सम्वन्धी

४. व्यवस्थापिकीय अङ्गको स्व

५. संवैधानिक निकाय सम्वन

६. न्याय प्रणाली सम्वन्धी प्र

७. राज्यको शासकीय स्वरुप

८. राज्यको पुनर्संरचना सम्व

९. संगतीपूर्ण बनाउने सम्वन

१०. फरकमतहरु

अनुसूची-१ : प्रस्ताव निर्माण स

अनुसूची-२ : कार्यविधि निर्माण

अनुसूची-३ : प्रस्ताव मस्यौदा

अनुसूची-४: प्रस्ताव निर्माण

अनुसूची-५ : असहमतिका विष

अनुसूची-६ : प्रस्ताव निर्माण स

अनुसूची-७ : कार्यविधि निर्माण

अनुसूची-८ : प्रस्ताव मस्यौदा

अनुसूची-९ : समितिको कार्य

संविधान अभिलेख अध्ययन तथा नि
अन्तर्गतको संवैधानिक समितिको प्रति
भनी सहमति कायम गर्न संवैधानिक
संवाद तथा सहमति समितिले संविध
विषयमा सहमति कायम हुन सकेको
संविधानसभामा पेश गर्नको लागि आ

असहमतिका विषय

१. प्रस्तावनाको अनुच्छेद ३ मा
जनयुद्ध लगायत सबै आन्दो
टिप्पणीमा पनि नराख्ने ?"

२. प्रस्तावनाको अनुच्छेद ६ मा
आधारित" भन्ने शब्दहरु राख

३. अनुच्छेद ७ मा आत्म निर्णय
नपाइने कुराहरु स्पष्ट पारेर

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश गर्नु प

१. तत्कालीन संविधानसभा अन्त
३ को सट्टा देहायको अनुच्छे
जनताले हालसम्म पटक
गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्म

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२. तत्कालीन संविधानसभा अ
टिप्पणीमा *"अनुच्छेद ३ म*
२०१८ साल, २०२८ साल,
वि.सं. २०६२/०६३ साल
जनजाती आन्दोलन, थरुह
समाजका विभिन्न तह र
जनाउँछ ।" भन्ने व्यहोरा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उपर्युक्त बुँदा नं १ को प्र

३. तत्कालीन संविधानसभा अन्तर्गतको संवैधानिक समितिको प्रतिवेदनमा रहेको प्रस्तावनाको मस्यौदाको अनुच्छेद ३ मा रहेको "मधेश आन्दोलन" पछि "जनयुद्ध, थरुहट आन्दोलन, खम्बुआन आन्दोलन, आदिवासी जनजाति आन्दोलन, दलित आन्दोलन, मुस्लिम आन्दोलन" भन्ने शब्दहरु थप गरिएको छ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला।

४. तत्कालीन संविधानसभा अन्तर्गतको संवैधानिक समितिको प्रतिवेदनमा रहेको प्रस्तावनाको मस्यौदाको अनुच्छेद ६ को प्रारम्भमा रहेको **"जनताको"** भन्ने शब्द र सोही अनुच्छेदमा रहेका **"समानुपातिक समावेशी"** भन्ने शब्दहरु झिकी उक्त अनुच्छेदको प्रारम्भमा **"बहुलवादमा आधारित"** भन्ने शब्दहरु राखिएका छन।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला।

५. तत्कालीन संविधानसभा अन्तर्गतको संवैधानिक समितिको प्रतिवेदनमा रहेको प्रस्तावनाको मस्यौदाको अनुच्छेद ७ मा रहेको **"आत्मनिर्णयको अधिकार"** भन्ने शब्दहरु झिकिएका छन।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला।

उक्त प्रस्तावमा हुन्न भन्ने निर्णय भई प्रस्तावनामा "आत्मनिर्णयको अधिकार" कायम रहेमा निम्न लिखित बुँदा नं ६ को प्रस्ताव निर्णयार्थ पेश गर्नु पर्ने

६. आत्मनिर्णयको अधिकारको परिभाषा, यसको प्रयोग विधि र यस अन्तर्गत गर्न पाइने र नपाइने कुराहरु स्पष्ट गरी संविधानको परिभाषा र व्याख्या सम्बन्धी भागमा राख्न संविधान मस्यौदा समितिलाई निर्देशन दिइएको छ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला।

७. प्रस्तावनामा "राष्ट्रियता, सार्वभौमिकता र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई कुण्ठित गराउने सबै प्रकारका बैदेशिक शोषण, उत्पीडन वा प्रभुत्वको अन्त गरी राष्ट्रियता र सार्वभौमिकताको संरक्षण गरिनेछ र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकास गरिनेछ।"भन्ने वाक्य थप गरिएको छ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला।

संविधान अभिलेख अध्ययन
संविधानसभा अन्तर्गतको संवै
को उपधारा (१) र उपधारा (
सहमति समितिमा पठाएकोमा
वटै प्रतिवेदन अध्ययन गर्दा
विषयमा सहमति कायम हुन
रहेका विषय र त्यसलाई नि
बमोजिम तयार गरी पेश गरि

असहमतिको विषय

१ देहायको विषयको प्रतिकूल

क) सार्वभौमसत्ता
ख) राष्ट्रिय स्वाधीनता
ग) संघीयता
घ) बहुलवाद
ङ) धर्म निरपेक्षता
च) स्थानीय स्वायत्तता
छ) समानुपातिक समा
ज) आदिवासीको अग्रा

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश गन्

१. तत्कालीन संविधानसभा अन्त
को उपधारा (१) मा रहेका "

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२. तत्कालीन संविधानसभा अन
को उपधारा (१) मा रहेक
थपिएको छ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३. तत्कालीन संविधानसभा अन
को उपधारा (१) मा रहेका

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यह

४. तत्कालीन संविधानसभा
को उपधारा (१) मा रहेको

यस प्रस्तावको पक्षमा हुं
चाहने माननीय सदस्यहरु

५. तत्कालीन संविधानसभा
को उपधारा (१) मा रहेक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुं
चाहने माननीय सदस्यहरु

६. तत्कालीन संविधानसभा
८ को उपधारा (१) मा
भन्ने शब्दहरु थपिएको छ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुं
चाहने माननीय सदस्यहरु

७. तत्कालीन संविधानसभा
८ को उपधारा (१) मा
शब्दहरु थपिएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुं
चाहने माननीय सदस्यहरु

८. तत्कालीन संविधानसभा
८ को उपधारा (१) मा
शब्दहरु थपिएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुं
चाहने माननीय सदस्यहरु

संविधान अभिलेख अध्ययन त
अन्तर्गतको मौलिक अधिकार
धारा ५ न्याय सम्बन्धी हकको
निर्देशक सिद्धान्त सम्बन्धी धार
संवाद तथा सहमति समितिमा
गरेका ६ वटै प्रतिवेदन अध्ययन
गर्न प्रस्तावित उपधारा (१२)
व्यवस्थाका सम्बन्धमा असहमा
सहितको प्रस्ताव देहाय बमोजि

असहमतिको विषय

१. आदिवासी र स्थानीय समुद

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश

१. तत्कालीन संविधानसभा अ
सामाजिक न्यायको हक अ
स्थानीय समुदायलाई भूमि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

हुन्छ भन्ने प्रस्ताव

२. तत्कालीन संविधानस
रहेको सामाजिक न्
"आदीवासी", "स्थानी
सम्बन्धी भागमा राख

यस प्रस्तावको पक्षम
रहन चाहने माननीय

संविधान अभिलेख अ
संविधानसभा अन्तर्गतको व्यवस
व्यवस्थापिकाको गठन, धारा ३
७ स्थानको रिक्तता, धारा ८ स
महाभियोग/विश्वासको मत, धा
संयुक्त समिति, धारा ३० अध्याव
प्रदेशसभाको सदस्यको लागि यो
महाभियोग/विश्वासको मत र
संवैधानिक-राजनीतिक संवाद
समितिले संविधानसभामा पेश ग
व्यवस्थापिका-संसद नामाकरणक
धारा ४ को राष्ट्रियसभामा प्रदेश
"सन्तुष्ट भएमा" र "आवश्यक
निर्वाचन प्रणालीको विषयमा र
शब्दहरुमा सहमति कायम हुन
सम्बन्धमा असहमति रहेका विष
प्रस्ताव देहाय बमोजिम तयार ग

असहमतिका विषय

१. संघीय व्यवस्थापिकाको नामा
२. प्रत्येक सदनमा सदस्य संख्या
३. संघीय तहको व्यवस्थापिकाम
   (क) बहुसदस्यीय प्रत्यक्ष समा
   (ख) मिश्रित सदस्य समानुपा
   (ग) मिश्रित निर्वाचन प्रणाली
   (घ) पहिलो हुने निर्वाचित हु
   (ङ) पूर्ण-समानुपातिक निर्वा
४. प्रदेश व्यवस्थापिकामा सदस्य
५. विभिन्न तहका व्यवस्थापिका
६. प्रदेश व्यवस्थापिकामा कुन न
   (क) बहुसदस्यीय प्रत्यक्ष समा
   (ख) मिश्रित सदस्यीय समानु
   (ग) मिश्रित निर्वाचन प्रणाली
   (घ) पहिलो हुने निर्वाचित हु
   (ङ) पूर्ण-समानुपातिक निर्वा

संविधानसभामा निर्णयार्थ पे

१. संघीय व्यवस्थापिकाको नामा
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

संघीय व्यवस्थापिकाको नाम
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

संघीय व्यवस्थापिकाको नाम
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

संघीय व्यवस्थापिकाको नाम
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२. प्रतिनिधिसभामा १५१ जना
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभामा १६५ जना
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभामा २३५ जना
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

प्रतिनिधिसभामा २४० जना
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

३. राष्ट्रियसभामा ३५ जना सदस्य
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

राष्ट्रियसभामा ५१ जना सदस्य
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

राष्ट्रियसभामा ६५ जना सदस्य
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

राष्ट्रियसभामा ७५ जना सदस्य
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

राष्ट्रियसभामा १२० जना सदस
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

४. प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा प
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

यो प्रस्ताव पारित भ

५. प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा प
समुदायको उचित प्रतिनिधित्व

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

बुंदा नं. ४ को प्रस्ताव पा

६. प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा मि
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

बुंदा नं ६ को प्र

प्रतिनिधिसभाको कुल सदस्
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभाको कुल सदस
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभाको कुल सदस
समानुपातिक निर्वाचन प्रण

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभाको कुल सदस
समानुपातिक निर्वाचन प्रण

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रतिनिधिसभाको कुल सदस
समानुपातिक निर्वाचन प्रण

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

बुंदा नं. ६ को प्रस्ताव पारित नभएमा देहाय बमोजिमको प्रस्ताव निर्णयार्थ प्रस्तुत गरिने

७. प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा बहुसदस्यीय प्रत्यक्ष समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

वा

प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा मिश्रित सदस्य समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली (MMPR) अवलम्बन गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

वा

प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

८. राष्ट्रियसभामा प्रत्येक प्रदेशबाट बराबरी संख्यामा सदस्यले प्रतिनिधित्व गर्नेछन् ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

९. प्रदेशसभा सदस्यको निर्वाचनको लागि प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनको निमित्त निर्धारित एक निर्वाचन क्षेत्र बराबर दुई निर्वाचन क्षेत्र रहने व्यवस्था गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

१०. बुँदा नं ९ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेशसभामा कम्तीमा २० जना र बढीमा ५० जना सदस्य रहने व्यवस्था गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने माननीय सदस्यहरुले **हुन्छ**, विपक्षमा रहने माननीय सदस्यहरुले **हुन्न** र तटस्थ रहन चाहने माननीय सदस्यहरुले **मत दिन्न** भन्नुहोला ।

बुंदा नं. ९ को प्रस्ताव पारि

११. प्रदेशसभामा ३५ जना स

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

प्रदेशसभामा जनसंख्याको

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

प्रदेशसभामा जनसंख्याको

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

प्रदेशसभामा ५० हजार

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

१२. प्रदेशसभाको निर्वाचनमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

बुँदा नं. १२ को प्रस्ताव

१३. प्रदेशसभाको निर्वाचनमा
समुदायको उचित प्रतिनि

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

बुंदा नं. १२ को प्र

१४. प्रदेशसभाको निर्वाचनमा मि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

बुँदा नं. १४ को

प्रदेशसभाको कुल सदस्यम
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रदेशसभाको कुल सदस्यम
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रदेशसभाको कुल सदस्यम
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रदेशसभाको कुल सदस्यम
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

प्रदेशसभाको कुल सदस्यम
समानुपातिक निर्वाचन प्रणा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

बुंदा नं. १४ को प्रस्ताव

१५. प्रदेशसभाको निर्वाचनमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

प्रदेशसभाको निर्वाचनमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

प्रदेशसभाको निर्वाचनमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

१६. सबै तहको निर्वाचनमा
(Clusters) हरुको अ
गरिबीको रेखामुनी रहेको
को रुपमा अनिवार्य प्रति
यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

१७. समानुपातिक समावेशी
प्रतिनिधित्वको व्यवस्था
प्रतिशत बृद्धि गरी प्रतिनि

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

१८. तत्कालीन संविधानसभा
मस्यौदाको धारा ३० म
शब्दहरु झिकिएका छन्
यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

१९. तत्कालीन संविधानसभा
मस्यौदाको धारा ३० मा
शब्दहरु झिकिएका छन ।
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२०. तत्कालीन संविधानसभा
मस्यौदाको धारा ६८ मा
भन्ने शब्दहरु झिकिएका
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२१. तत्कालीन संविधानसभा
मस्यौदाको धारा ६८ मा
ठानेमा" भन्ने शब्दहरु झि
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

संविधान अभिलेख अध
संविधानसभा अन्तर्गतको संवैधा
अनुसन्धान आयोग, लोक सेवा
सम्बन्धी मस्यौदामा रहेको पद
सम्बन्धमा र महिला आयोग, द
सीमान्तकृत समुदाय तथा पिछडि
मस्यौदामा असहमति रहेको भ
पठाएकोमा संवैधानिक-राजनीतिक
गर्दा अन्य विषयमा सहमति का
सीमान्तकृत समुदाय तथा पिछडि
संवैधानिक आयोगको रुपमा रा
लेखापरीक्षण आयोग र राष्ट्रिय
कायम हुन सकेको देखिदैन । अ
विषय र त्यसलाई निर्णयार्थ संवि
गरी पेश गरिएको छ :-

असहमतिका विषय

१. अख्तियार दुरुपयोग अनुस
आयोगको प्रादेशिक व्यवस्थ
२. राष्ट्रिय वित्तिय आयोग संवै
३. आदिवासी/जनजाति आयो
क्षेत्र एवं वर्गको हित संरक्ष
संवैधानिक आयोगको रुपम
४. भ्रष्टाचार नियन्त्रणका विषय

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश ग

१. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धा
प्रदेशमा शाखा कार्यालय खो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२. यस संविधानमा अन्यत्र जुन
प्रादेशिक आयोग पनि रहेक
कायम हुने गरी व्यवस्था ग

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

३. तत्कालीन संविधानसभाको प्राकृ
राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत आयोग
व्यवस्था गरिएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

बुंदा नं. ३ को प्रस्ताव पारि

४. तत्कालीन संविधानसभाको प्राकृ
राष्ट्रिय वित्तिय आयोगलाई संवै

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

तत्कालीन संविधानसभाको
बमोजिमको राष्ट्रिय वित्तिय आ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

५. तत्कालीन संविधानसभाको संवै
आदिवासी/जनजाति आयोग,
एवं वर्गको हित संरक्षण आयोग
गरी एउटै समावेशीकरण आयो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

बुंदा नं. ५ को प्रस्ताव पारित नभ

६. तत्कालीन संविधानसभाको
आदीवासी/जनजाती आयोगला

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

तत्कालीन संविधानसभाको
आदीवासी/जनजाती आयोगला

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

७. तत्कालीन संविधानसभाको सं
भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक ए
संवैधानिक आयोग कै रुपमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

तत्कालीन संविधानसभाको स
भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक ए
कानूनमा व्यवस्था गरी स्थाप

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

८. तत्कालीन संविधानसभाको
आयोगलाई संवैधानिक आयो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

तत्कालीन संविधानसभाको
आयोगलाई कानूनमा व्यवस्थ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

९. तत्कालीन संविधानसभाको
आयोगलाई संवैधानिक आयो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

तत्कालीन संविधानसभाको
आयोगलाई कानूनमा व्यवस्थ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१०. थारु आयोगलाई संवैधानिक
छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

थारु आयोगलाई कानूनमा व्य

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

११. खस आर्य आयोगलाई संवैधा
दिइएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

खस आर्य आयोगलाई कानूनम

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१२. नेपालका सबै जातजातीको अ
अध्ययन आयोग गठन गर्ने व्य

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१३. भ्रष्टाचार नियन्त्रणका विषय
एक प्रभावकारी निगरानी व्यु

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

उक्त बुंदा नं.

१४. यस संविधानमा अन्यत्र जुन
कार्यको अनुसन्धान गरी कार

संविधान अभिलेख अ
संविधानसभा अन्तर्गतको न्याय
अधिकार नहुने विषय, धारा ६
को संघीय सर्वोच्च अदालतको
नियुक्ति, धारा २६ को जिल्ला अ
प्रदेश व्यवस्थापिका विशेष न्या
संक्रमणकालीन व्यवस्थाको सम्ब
सहमति समितिमा पठाएकोमा स
प्रतिवेदन अध्ययन गर्दा उल्लिखि
सम्बन्धमा असहमति रहेका विष
प्रस्ताव देहाय बमोजिम तयार ग

असहमतिका विषय

१. राष्ट्रिय महत्वको पद
   संविधानसँग कानून
   न्यायपालिकालाई हुने
२. संविधानको व्याख्या, रा
   विषयहरुसँग सम्बन्धी
   हेर्न अलग्गै संवैधानिक
३. सर्वोच्च अदालतका न्य
   कानून बनाई प्रभात्रक
४. सर्वोच्च अदालतको प्र
   कुनै पनि व्यक्तिमध्येब
५. प्रधानन्यायाधीश र सर्व
   अलग अलग हुने ?
६. राज्य/उच्च अदालतक
   समितिबाट हुने वा न्य
७. स्थानीय अदालतका
   समितिबाट हुने वा रा
८. राज्य/उच्च अदालत

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश ग

१. राष्ट्रिय महत्वको पद र
   संविधानसँग कानून बाझिएक
   यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
   चाहने माननीय सदस्यहरुले

राष्ट्रिय महत्वको पद र अधि
संविधानसँग कानून बाझिएको
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

२. केन्द्र र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश,
सम्बन्धी विवाद, प्रतिनिधिसभा
प्रधानन्यायाधीश र अन्य चारजा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

केन्द्र र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश,
सम्बन्धी विवाद, प्रतिनिधिसभा
अदालत रहनेछ ।
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

केन्द्र र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश,
सम्बन्धी विवाद, प्रतिनिधिसभा,
अध्यक्ष रहने गरी १० वर्षको ल
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

संविधान र कानूनको अन्तिम
प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह
प्रतिनिधिसभा, राष्ट्रियसभा र प्र
अदालतमा १० जना न्यायाधी
हुनेछन् ।
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

माथि बुंदा नं. १ मा सबै अधिक

३ संविधान र कानूनको अन्तिम
अदालत हुनेछ ।
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले मत

४. सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
५. प्रधानन्यायाधीशको नियुक्ति
न्याय परिषद्को सिफारिसमा
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
६. न्याय परिषदमा प्रधानन्याया
जना र नेपाल बारको सिफा
सहित पाँच जना रहने छन्
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
७. सर्वोच्च अदालतमा कम्तीम
सक्नेछ ।
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
८. उच्च अदालतका न्यायाधीश
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
९. जिल्ला अदालतका न्यायाधी
खुला प्रतियोगितात्मक परिक्ष
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
१०. सर्वोच्च अदालतका प्रधान
दायित्व इमान्दारितापूर्वक प
संसदीय न्यायिक समितिको
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले
११. उच्च अदालत र जिल्ला
इमान्दारितापूर्वक पालना न
पदमुक्त लगायतका कानून
राष्ट्रपतिबाट नियुक्त हुने पू
अदालतको न्यायाधीश हुन
तथा अनुसन्धान आयोग गठ
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१२. प्रधानन्यायाधीश वा सर्वोच्च
वा जिल्ला अदालतको कुनै न
रहेको भन्ने प्रश्न उठेमा त्य
न्यायाधीशलाई पदमुक्त गर्ने अ
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१३. उच्च अदालतका न्यायाधीश
तहको कुनै अदालतमा गर्न स
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१४. संघीय संसद, प्रदेशसभा र स
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१५. उच्च अदालतका मुख्य न्याय
सम्बन्धित स्थानीय व्यवस्थापि
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१६. प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिक न्या
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१७. उच्च अदालत आफ्नो एकलै
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

१८. नेपालमा एक महान्यायाधिवक्
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

माथि बुंदा नं. १ मा राष्ट्रिय
राख्ने विषय र संविधानसँग
पारित भएमा देहायका १९ दे

१९. सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्या
व्यवस्थापिकाको विशेष न्यायिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

२०. सर्वोच्च अदालतको प्रधानन्या
पनि व्यक्तिमध्येबाट गर्न सकि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२१. उच्च अदालतका न्यायाधी
सिफारिसमा प्रदेश प्रमुखबा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२२. स्थानीय अदालतका न्याय
सिफारिसमा स्थानीय अध्यक्ष

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२३. उच्च अदालतका न्यायाधी
भित्रका जिल्ला अदालतमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

नि

२४. सबै तहका न्यायाधीशहरु

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२५. प्रत्येक प्रदेशको आ-आफ्नो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२६. हालको जिल्ला अदालतको

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२७. आदिवासी जनजातिहरुको

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२८. संविधान जारी भएपछि ह

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

२९. सर्वोच्च अदालतका न्यायाधी
सिफारिसमा र उच्च अदालत
Judicial service commissio

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

३०. न्यायपालिकाको संरचना गर्दा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

३१. सबै तहका न्यायाधीशहरुको नि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने मा
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

संविधान अभिलेख अध्यय
संविधानसभा अन्तर्गतको राज्यको
१८ मत प्राप्त सहमतीय (प्रत्य
व्यवस्थापिकामा बहुमत प्राप्त
राष्ट्रपतीय शासन प्रणाली र फ
निर्वाचित कार्यकारी अधिकार
असहमति रहेको भनी सहमति
संवैधानिक-राजनीतिक संवाद
उल्लिखित कुनै पनि शासन प्र
असहमति रहेका विषय र त्यस
देहाय बमोजिम तयार गरी पेश

असहमतिका विषय

१. केन्द्रमा देहायका मध्ये
(क) सहमतीय (प्रत्यक्ष
(ख) संवैधानिक राष्ट्र
(ग) व्यवस्थापिकाबाट
(घ) आलंकारिक राष्
प्रधानमन्त्री हुने
२. मन्त्रिपरिषद्को गठन वि

संविधानसभामा निर्णयार्थ पेश ग

१. जनताबाट प्रत्यक्षरुपमा निर्वा
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त

२. वालिग मताधिकारको आधा
र थप एक मत) निर्वाचित
वढी राष्ट्रपति निर्वाचित हुन
सदस्य हुन योग्य व्यक्ति रा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३. राष्ट्रपतिको निर्वाचनमा कुनै
सबैभन्दा बढी मत प्राप्त ग

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४. राष्ट्रपति नेपालको राष्ट्राध्यक्ष,
प्रतीक हुनेछन् ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

५. राष्ट्रपति कर्तव्यपालनाको सिल

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

६. राष्ट्रपतिले निजको अध्यक्षत
सिटसंख्याको अनुपातमा व्य
मन्त्रिपरिषद्को गठन गर्नेछ ।
मन्त्रिपरिषदको संख्या व्यवस्था

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

७. खराब आचरण वा संविधानको
संघीय व्यवस्थापिकाको दुई ति

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

८. राष्ट्रपतिको निर्वाचनको लागि
कम्तीमा १० प्रतिशत मतदा
संघीय व्यवस्थापिकामा पेश
राष्ट्रपति पदमुक्त हुनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

९. जुन उम्मेदवार राष्ट्रपतिमा नि
उपराष्ट्रपतिको पदमुक्तिको अ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

उक्त प्रस्ता

१०. संवैधानिक राष्ट्रपतिसहित प्र
प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त शा

११. संघीय संसदका दुवै सदनका
निर्वाचक मण्डलबाट खसेको
राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति रहने

रही ३५ वर्ष पूरा भएको
उम्मेदवार हुन सक्नेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१२. दुईभन्दा बढी उम्मेदवार भ
प्राप्त गर्न नसकेमा सबैभन्

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१३. नेपालको कार्यकारिणी अ
सिफारिसमा राष्ट्रपतिले ग
सम्पूर्ण कामहरु मन्त्रिपरिष

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१४. राष्ट्रपति नेपालको राष्ट्राध्य

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१५. संविधानको गम्भीर उल्लंघ
महाभियोग प्रस्ताव राख्न
भएमा त्यस्तो राष्ट्रपति वा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१६. प्रतिनिधिसभामा एकल बहु
विद्यमान नभएमा प्रतिनि
नियुक्त गरी निजको सिफा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

१७. प्रतिनिधिसभामा स्पष्ट ब
प्रधानमन्त्रीले ३० दिन भि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

१८. नयाँ संविधान जारी भएपछि
वर्षसम्म अविश्वासको प्रस्ता
दिनभित्र प्रतिनिधिसभाबाट वि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१९. प्रधानमन्त्री विरुद्ध अविश्वास
बैकल्पिक प्रधानमन्त्रीको उम्मे
भएपछि उही प्रधानमन्त्री विरु

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२०. मन्त्रिपरिषद्को संख्या संघीय
मन्त्रिपरिषद्का सदस्यहरु व्य

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२१. संघीय संसदको सदस्य नरहेक
सदस्यता प्राप्त गर्नुपर्नेछ । त

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त प्रस्ता

२२. संघीय व्यवस्थापिकाको तल
कार्यकारी प्रमुख हुने शासन

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त शा

२३. राष्ट्रपतिले संसदका सदस्यहरु
व्यवस्थापिकाका दुवै सदनको
व्यक्तिगत र सामूहिक रुपमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

२४. संघीय व्यवस्थापिकाको त
राष्ट्रपतिले अर्को मन्त्रिपरिषद्
भंग हुनेछ । प्रतिनिधिसभाले अ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त प्रस्ताव पारित हुन न

२५. आलंकारिक राष्ट्रपतीय प्रण
प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२६. जनताबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित
गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२७. राष्ट्र प्रमुखको भूमिकामा ए
तागाधारी समुदायबाट एक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२८. बुंदा नं. २५ वा २६ वा
संविधान मस्यौदा समितिला

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२९. राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति नि
गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३०. राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३१. प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१२. (फरकमत) उपधारा (१) म
विकल्प प्रस्तुत गर्ने भनिएव

१३. सोही उपधाराको व्याख्यात्
वाक्यहरु राखी परिमार्जन ग

"यस विविधतापूर्ण अव
औपचारिक जनगणनामा
प्रतिशतभन्दा बढी जनत
झुण्डहरुलाई आधार बनाई
क्षेत्र झुण्डहरु मध्ये ज्यादै
भाषिक वक्ताको बहुसंख्या
बसोवासको अवस्थाले गद
रहेको पाइयो । तसर्थ एक
असमान जस्तै देखियो । प्र
आधारमध्ये जाति, समुदाय
प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्था ब
जिम्मेवारीलाई प्रयोग गर्न
प्रशासनिक सुगमतालाई
गणतन्त्र नेपाललाई संघीय
१४ दुबै विकल्पका नक्सा

१४. उपधारा (१) मा 'चौध स
सम्बन्धमा यसैको उपधार
उल्लेख गर्ने ?

१५. चौध प्रदेशको पुनर्संरचना
सभामा छलफल हुंदा समेत

१६. (फरकमत) उपधारा (२) म
"उपधारा (१) बमोजिम
संविधानसभाले गठन गरेक

१७. उपधारा (३) – प्रदेशको न
नगर्ने ?

१८. उपधारा ४ बमोजिम प्रदेश
नाम परिवर्तन हुने व्यवस्थ

१९. प्रदेशको नाम हेरफेर गर्ने
परिमार्जन गर्ने वा नगर्ने ?

२०. उपधारा (५) – प्रदेशहरु ए
वा नपर्ने ?

२१. प्रदेशहरु एक आपसमा म
त्यसबाट अनुमोदन भए स्व

२२. प्रदेशको निर्माणमा अन्य
नपर्ने ?

२३. (फरकमत) प्रदेश निर्माणक
र तराई-मधेश विभक्त भए
गर्ने वा नगर्ने ? (पेज V)
२४. समग्र मधेशलाई एउटै प्रदे
२५. संघको राजधानी फेर्न सम्भ
२६. (फरकमत) संघको राजधान
२७. गाउँपालिका र नगरपालिक
२८. (फरकमत) उपधारा (१) क
२९. उपधारा (२), (३) र (४)
प्रदेशको निर्माणसँगै गरिनु
३०. स्थानीय तहको संरचना ग
मापदण्डलाई प्रदेश निमार्ण
३१. '(फरकमत) उपधारा (३)
तोकेको मापदण्डको आधा
३२. (फरकमत) उपधारा (६) म
३३. (फरकमत) उपधारा (१) म
"संविधानको धारा ४ बमो
समुदायको वाहुल्य भएको
३४. उपधारा (१) - स्वायत्त क्षे
विपरित उपधारा (४) मा
उक्त सूची अपूर्ण र अवैज्ञ
विचार आएको, साथै अरु
आधारमा निर्माण गरियो भ
३५. उपधारा (२) र (३) बमोजि
भन्ने प्रश्न उठेकोले के ग
३६. (फरकमत) उपधारा (२),
३७. (फरकमत) उपधारा (४)
परिमार्जन गर्ने वा नगर्ने ?
"(४) उपधारा (१), (२)
आधारमा सम्बन्धित प्रदेश
बमोजिम गठित आयो
व्यवस्थापिकाको दुई तिहा
३८. (फरकमत) उपधारा (४)
३९. (फरकमत) उपधारा (४)
"उपधारा (१) बमोजिम
हुनेछन् । स्वायत्त क्षेत्रको
गर्नेछ । त्यसको लागि प्रा
नाम र सीमा निर्धारण हुने
४०. उपधारा (७) मा रहेको वि
वा नहटाउने ?
४१. उपधारा (५) - स्थानीय त

४२. प्रादेशिक कानुनसंग स्था
व्यवस्था राख्ने वा नराख्ने
४३. (फरकमत) उपधारा (५),
४४. उपधारा (११) - अवशिष्ट
शासकीय स्वरुप, व्यवस्था
४५. अन्तरप्रादेशिक परिषद्मा
मात्र रहने व्यवस्था गरिय
नसक्ने, यसमा कानूनमन्त्री
४६. (फरकमत) उपधारा (११)
संरचना र स्थानीय तह र
४७. उपधारा (११) देखि (१६)
प्रतिबेदनसँग मेल खाँदैन,
व्यवस्था एकैसाथ राखी हे
४८. (फरकमत) उपधारा (१) म
बसोबास गर्ने सबै नागरिक
४९. "आदिवासी, आदिवासी
शब्दावलीको विभिन्न अर्थ
कसरी सम्बोधन गर्ने ?
५०. (फरकमत) उपधारा (१) अ
५१. (फरकमत) आत्मनिर्णयको
दिनुपर्ने वा नपर्ने ?
५२. राजनितिक अग्राधिकार स
यसलाई कसरी सम्बोधन
५३. (फरकमत) राजनीतिक अ
५४. (फरकमत) प्रदेश र वि
अग्राधिकार हुनेछ भन्ने व्य
५५. (फरकमत) धारा १३ को
५६. उपधारा (१) मा रहेको "बु
५७. उपधारा (२) को सट्टा देहा
"संघीय, प्रादेशिक र स्था
समानुपातिक प्रतिनिधित्व
प्रतिनिधित्वको सुनिश्चित
५८. उपधारा (२) मा दलितला
५९. स्थानीय निकायमा दलित
नपर्ने ?
६०. मस्यौदामा रहेको धारा १
"मुस्लिम अधिकार" उल्ले
६१. यो अनुसूचीको सट्टा देहाय
"नेपाललाई भूगोलको आ
कोशी प्रान्त ३) सगरमाथा
८) गण्डकी प्रान्त ९) अन्
महाकाली प्रान्त ।"

६२. यो अनुसूचीको सट्टा देहाय
"प्रदेशहरु वेग्लावेग्लै भौगो
अनुसार हुनेछन् :- कोशी
जनकपुर अञ्चललाई मिल
- गण्डकी र धवलागीरी
कर्णाली प्रदेश - कर्णाली
मिलाएर ।"
६३. यो अनुसूची पूरै हटाउनुप
६४. (फरकमत) देहायका विषय
गर्ने वा नगर्ने ?

- क्रमसंख्या ४ को केन्
- क.सं. ५ को भन्सार,
दस्तुर, सेवा शुल्क द
- क.सं. २४ को हातह
- क.सं. २५ को नापतौ
- क.सं. २९ को बौद्धिक

६५. क्रमसंख्या ३ मा "मुद्रा" श
६६. क्रमसंख्या ३० पछि देहाय
"३१. भूमिसुधार, ३२. रा
६७. क्रमसंख्या २१ मा रहेको
६८. धारा ४, ५, ६, ८, ९ र
रहेको भन्ने मत आएकाले
६९. जिल्लाको आवश्यकता अ
७०. "स्थानीय स्वायत्त शासनक
७१. प्रदेशहरु ५ देखि ७ भन्दा
७२. संघीय संरचनामा निम्न
र (४) ग्रामपालिका एवं न
७३. "प्रशासनिक दृष्टिकोणले
भन्नु पर्ने वा नपर्ने ?
७४. स्थानीय स्वायत्त शासन
अधिकार, जिल्ला समिति
उल्लेख हुनु पर्ने भन्ने मत
७५. जनजाति तथा दलित का
७६. धारा ८ (१) मा "संविध
समुदाय वा भाषिक समुद
सकिनेछ" भन्ने उल्लेख
उपस्थिति रहेको" वाक्यांश
७७. मधेशी, खस र नेवार जा
समाबेश गर्नुपर्ने वा नपर्ने
७८. जनयुद्ध, जनआन्दोलन, म
योद्धा र घाईतेको उच्च
अंगहरुमा उनीहरुका प
नपर्ने ?

संविधा

१. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ३ को
" (१) संघीय नेपालको मूल
संरचना निर्माण गर्न सकिने

(३) नेपालको राज्य शक्ति
हुनेछ ।"

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त प्रस्ताव

२. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ३ क
भन्ने शब्दावलीको सट्टा "उत

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ३ क
समुदाय र' भन्ने शब्द थप ग

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

पुनर्संरचित राज्यका १. केन्द्र
जातीय स्वशासित इकाईहरु
गरी चार तह हुनेछन् ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ४
न्यायपालिकीय अधिकार प्रयो

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

४. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा ४

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

उक्त बुंदा नं.

५. स्थानीय व्यवस्थापिका, स
संविधान मस्यौदा समितिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

६. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा ५

"५. प्रदेशको निर्माण : (१)
स्थिति, समुदायको बसोबा
स्रोत र साधनको उपलब्ध
दिइएको छ ।

(२) पहिचान र सामर्थ्यका अ
जनकपुर प्रदेश, ३. बागम
प्रदेश । यी प्रदेशको नाम
(सामान्य बहुमतले) परिव

(३) हरेक प्रदेशको भौगोलिक

१. **कोशी प्रदेश**:ताप्लेजु
सोलुखुम्बु, ओखलढु

२. **जनकपुर**

३. **बागमती प्रदेश**:सिन्धु
चितवन, मकवानपु

४. **गण्डकी प्रदेश**: गोर
गुल्मी, अर्घाखाँची

५. **लुम्बिनी प्रदेश**:नवल

६. कर्णाली प्रदेश: प्युठान
हुम्ला ।

७. सुदुरपश्चिम प्रदेश:बा

(४) प्रदेशको नाम पुन: परि
प्रस्तावमा प्रदेशसभाले दुईतिह

(५) प्रदेशहरुको सीमांकन स
आयोग गठन गरिनेछ ।

(६) प्रदेशको राजधानी प्रदेश
प्रारम्भ भएपछि प्रदेश सभाव
राजधानी पुन: परिवर्तन गर्नु
पर्नेछ ।"

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने म
चाहने माननीय सदस्यहरुले म

उक्त बुंदा नं. ६ को प्रस्ताव

७. विगतको राज्यको पुनर्संरचन
(२) र अनुसूचीमा १ मा
किराँत, ३.शेर्पा ४. सुनकोश
कर्णाली १२. खप्तड १३.मि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

८. विगतको राज्यको पुनर्संरचन
प्रदेश रहनेछन् :

१. लिम्बुवान, २. किराँत,
मगरात ९. कर्णाली-खप्तड

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

९. विगतको राज्यको पुनर्संरच
प्रदेश १ (राजधानी धनुकट
जनकपुर) प्रदेश ५ (राजधा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१०. नेपालमा देहायका छ वटा प्र

१. सगरमाथा प्रदेश: : :ताप्ले
सोलुखुम्बु, ओखलढुंगा,

२. जनक प्रदेश : सिन्धुली,
बाहेक) पर्सा (ठोरी र

३. बागमती प्रदेश: धादिङ,
गा.वि.स., तनहुँ जिल
गा.वि.स., पर्सा जिल्ल

४. लुम्बिनी प्रदेश: गोरखा
पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखा

५. कर्णाली प्रदेश: रोल्पा, रु
बर्दिया ।

६. सेती काली प्रदेश: हुम्ला

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

११. नेपालमा सीताराम विराट, भ
सातवटा गणराज्य प्रदेश ह

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

१२. हरेक प्रदेशमा हिमाल, पह

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

१३. हाल विद्यमान दुई दुई अञ्च
प्रदेश गरी सात प्रदेश बना

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१४. देहायका १२ वटा प्रदेश बन
मगरात, ७. खसान / कर्णा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१५. नेपालको एकात्मक राज्यक
एघार स्वायत्त प्रदेशमा विभ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१६. देहायका ९ वटा प्रदेश ब
तामसालिंग(राजधानी पाँच
राजधानी गोरखा), ७. तमु
राजधानी सुर्खेत) ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१७. वर्तमान पाँच विकास क्षेत्रला
प्रदेशको नामाकरण साझा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१८. देहायका १३ वटा प्रदेश बन
मगरात, ८ जडान.९. ख
व्यवस्था अन्तर्गत शिल्पी प्र

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

१९. मधेशमा ३, हिमाल तथा पह

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२०. नेपालको अन्तरिम संविधान
मधेशलाई अन्य भौगोलिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२१. पाँच वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२२. छ वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२३. सात वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२४. आठ वटा प्रदेश बनाइनेछ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२५. नौ वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२६. दश वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

२७. एघार वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२८. बाह्र वटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

२९. तेह्रवटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३०. चौधवटा प्रदेश बनाइनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३१. प्रदेशको नाम प्रदेशसभाले नि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३२. हालको कर्णाली प्रदेशलाई अ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३३. प्रदेश निर्माण गर्दा हिमाल, प

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

३४. तत्कालीन संविधानसभा अन्
मस्यौदाको धारा ६ को स
गणतन्त्र नेपालको राजधानी

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त बुंदा नं. ३४ को प्र

३५. संघीय लोकतान्त्रिक गणत

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

३६ संघीय व्यवस्थापिकाको दुइ

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

३७. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा ७

"७. स्थानीय तहको निम
। स्थानीय तहमा कार्यक
सेवा र सुरक्षाका संरच
संघीय कानूनले निर्धारण

(२) स्थानीय सरकारको
सरकारले एक उच्चस्तरी
सम्पन्न गर्नेछ ।

(३) नयाँ संविधान बमोि

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

उक्त बुंदा नं. ३७ को प्र

३८. गाउँपालिका र नगरपालिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

३९. तत्कालीन संविधानसभा अ
मस्यौदाको धारा ७ को
संविधान निर्माणसँगै र

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यह

४०. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ७
"संघीय सरकारले तोकेको

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४१. तत्कालीन संविधानसभा अन
रहेको मस्यौदाको धारा ७

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४२. तत्कालीन संविधानसभा अन्त
मस्यौदाको धारा ८ को सट्टा

<u>८. विशेष संरचना सम्ब</u>
सम्वर्द्धन गर्न संघीय कानू
लिङ्ग प्रदेश सरकारको सिफा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

उक्त बुंदा नं. ४२ को प्रस्ताव

४३. तत्कालीन संविधानसभा अन्त
मस्यौदाको धारा ८ को उप
छ।

"संविधानको धारा ४ बमोजि
समुदायको वाहुल्य भएको

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४४. विशेष संरचना निर्माणको सि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४५. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ८
रहने व्यवस्था गरिनेछ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४६. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ८

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४७. तत्कालीन संविधानसभा अ
मस्यौदाको धारा ८ को उ

"(४) उपधारा (१), (२) र
आधारमा सम्बन्धित प्रदेश
बमोजिम गठित आयोग
व्यवस्थापिकाको दुई तिहाई

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

४८. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ८

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

४९. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ८

"(४) उपधारा (१) बमोजिम
हुनेछन् । स्वायत्त क्षेत्रको
। त्यसको लागि प्रादेशिक
र सीमा निर्धारण हुनेछन् ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

५०. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा ८
बमोजिम हुने व्यवस्था मि

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरू

५१. तत्कालीन संविधानसभा अ
मस्यौदाको धारा ९ को उ

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरू

५२. अवशिष्ट अधिकार प्रदेशला

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरू

५३. तत्कालीन संविधानसभा अ
मस्यौदाको धारा ११ को
गर्न गठन हुने अन्तरप्रा
मन्त्री र प्रदेशको मुख्य म

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यहरू

५४. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा १
"प्रदेश र स्थानीय तह,
झिकिएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यहरू

५५. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा १
प्रणाली सम्बन्धी समितिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यहरू

५६. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा १

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

उक्त बुंदा नं. ५६ को प्रस

५७. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा १
संरचनामा स्थायी रुपमा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

५८. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा १
जिम्मेवारी संघीय व्यवस्था

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

५९. आदिवासी जनजाति, मधेशी
संचार, स्वास्थ्य, बसोवास
परिचालन, तथा वातावरण

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

६०. आत्मनिर्णयको अधिकारको
भागमा राज्य संविधान म

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

६१. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा १

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

उक्त बुंदा नं. ६१ को प्र

६२. तत्कालीन संविधानसभा
रहेको मस्यौदाको धारा १

यस प्रस्तावको पक्षमा हु
चाहने माननीय सदस्यहर

तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा १३
राखिएका छन ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६३. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको धारा १३

"संघीय, प्रादेशिक र स्थानी
समानुपातिक प्रतिनिधित्वम
प्रतिनिधित्वको सुनिश्चित हु

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६४. स्थानीय निकायमा दलित सम
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६५. राजनैतिक अग्राधिकारको व्य
भागमा राख्न संविधान मस्
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६६. स्थानीय सरकारको अवधारणा
स्थानीय स्वायत्त शासन प्रण
यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६७. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको अनुसूची-

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरुले

६८. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको अनुसूची-
४ को प्रदेशको अधिकारको

- क्रमसंख्या ४ को "केन्द्री

- क्र.सं. ५ को "भन्सार,
  दस्तुर, सेवा शुल्क दस्तु
- क्र.सं. २४ को "हातहति
- क्र.सं. २५ को "नापतौल
- क्र.सं. २९ को "बौद्धिक

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

६९. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको अनुसूची

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

७०. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको अनुसूची
गरिएको छ :

"३१. भूमिसुधार, ३२. रा

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

७१. तत्कालीन संविधानसभा अ
रहेको मस्यौदाको अनुसू
झिकिएको छ ।

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

७२. नेपालका सबै आदिवासी,
अनुसार परिभाषा र सूची

यस प्रस्तावको पक्षमा हुने
चाहने माननीय सदस्यहरु

मस्यौदाका विभिन्न स्थानम
नभएको देखिएमा त्यस्ता विषय
समितिलाई निर्देशन दिन प्रस्ताव

श्री मा

संविध

विधा

संविध

[illegible]

[illegible]

[illegible]

सावि

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

फोन/फ्याक्स : ०१-४१६४

प.सं.
च.नं.

माननीय सभापति ज्यू,
संविधानसभा प्रस्ताव निर्माण
सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।

संविधानसभाको अन्तरर्वस्तुव
।

प्रश्नहरुः

१. सघीयता आवश्यक
२. जातीय राज्य कायम
३. आत्मनिर्णयको अधि
४. एक मधेश, एक प्रदे
५. राज्यको पुनर्संरचना
६. राज्यको पुनर्संरचना
७. राज्यको पुनर्संरचना
८. वंशजको नागरिकता
९. वैज्ञानिक मापदण्डव
१०. वैज्ञानिक मापदण्डव
११. मानव विकास सुचव
१२. अंगिकृत नागरिकता
 गर्ने विदेशी पुरुषका
१३. राष्ट्रपति जनताद्वारा
१४. प्रधानमन्त्री जनताद्व

१५. माथिल्लो सदनका लागि
निर्वाचित गर्ने कि नग
१६. प्रत्यक्ष र समानुपातिक
१७. भूमिसुधार गर्दा हदबन्द
१८. कुनै राजनीतिक दलला
१९. गाउँ विकास समितिको
२०. प्रत्यक्ष चुनावमा दलिय
२१. चक्काजाम, बन्द र ह
२२. विदेशस्थित प्रवासी नेप
२३. विदेशस्थित प्रवासी नेप
२४. देशका प्राकृतिक स्रोत
दुई तिहाई बहुमतले अ
२५. प्राकृतिक स्रोतहरुलाई
स्रोतहरुमा केन्द्र सरका
२६. राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री,
नागरिकहरु मात्र निर्वा
२७. स्थानिय स्वायत्त शासन
नगर्ने ?
२८. संवैधानिक अदालतको
२९. विगतका आन्दोलनहरुक
३०. विगतका आन्दोलनहरुक
३१. संविधानमा संशोधन हु
३२. संविधानमा संशोधन हु

च. नं.

माननीय सभापतिज्यू,

प्रस्ताव निर्माण समिति,

संविधानसभा ।

विषय:- फ

उल्लिखित विष

प्रश्नावलीमा देश र जन

संविधानसभामा पेश गर्नु

विषय प्रश्नावलीको रुपम

नेप

प्रस्तावनामा उल्लेख गर्नुपर्ने

१. नेपाली जनताले पटक-
न्याय र आर्थिक समानता
उत्पादन बढाउने, सम्पत्तिक
क्षेत्रफल १,४७,१८१ वर्ग कि
नाममा भइरहेको साम्राज्य
संकल्प गर्दै समाजवादउन्मु
दीगो शान्ति, समृद्धि र वि
न्यायपालिका, मौलिक अ
निर्वाचन, स्थानीय स्वायत्त
आधारमा कुनै दलको मा
गरी जारी भएको घोषणा

२) संविधान संशोधन

जनतामा निहित
मौलिक अधिकार, आर्थि
स्थानीय स्वायत्तता, स्वशा
सम्पत्तिको सीमा निर्धारण
आधारमा कुनै दलको मान
हैन ।

च. न.

३. मौलिक हक

१. उच्च मा. वि. तह

२. विश्वविद्यालय

३. देशभरी अनिवार्य

४. उच्च मा. वि. तह

५. विद्यालय र कलेज

६. सबै नागरिकलाई

७. ज्येष्ठ नागरिकला
व्यवस्था गर्नेछ ।

८. टुहुरा–टुहुरी,
राज्यले गर्नेछ ।

९. प्रत्येक नागरिकला

१०. रोजगारी नपाए

११. योग्यताअनुसारको
सुनिश्चितता हुनेछ ।

१२. १८ वर्ष पुगेका ने

४. व्यवस्थापिका

१. व्यवस्थापिका दुई

२. माथिल्लो सदन
हुनेछ ।

नेप

३. राष्ट्रिय सभा प्रदेशहरू
४. तल्लो सदन प्रतिनिधि
५. प्रादेशिक विधानसभा
६. प्रादेशिक विधानसभाले

५. निर्वाचन प्रणाली

१. प्रजातान्त्रिक र समावे
आधारमा प्रतिनिधिसभा
२. प्रतिनिधिसभा, राष्ट्रि
हुनेछ ।
३. स्थानीय निकाय– जिल्

६. संवैधानिक निकाय

१. कामदार महिला आयो
२. मजदुर आयोग
३. किसान आयोग
४. अख्तियार दुरुपयोग अ
५. लोक सेवा आयोग
६. निर्वाचन आयोग
७. लेखा परीक्षक आयोग
८. मानव अधिकार आयो
संवैधानिक निका

नेप

घ ४.

७. न्याय प्रणाली

१. सर्वोच्च अदालत, प्र
न्यायाधीशहरु सम्बन्धि
घोषणा हुनेछ ।

२. न्यायपालिकालाई व्य

३. न्यायपालिकाभित्रको
पाउने छन् ।

४. संसदको सर्वोच्चता

५. महान्यायाधिवक्ता स

८. शासकीय स्वरुप

१. जनताबाट प्रत्यक्ष नि

२. देशको अखण्डताम
प्रादेशिक सरकार र

३. राष्ट्रपतिको उम्मेदव

९. राज्य पुन:संरचना

१. प्राकृतिक श्रोत साध
संरचना बनाउनेछ ।

२. जनतालाई छिटो स
तराई भू–भाग समा

क्र. सं.

३. चौध संघीय राज्यको
मेची, कोशी, सगर
कर्णाली, सेती, महा
४. देशको रक्षा, पर
खनिज र जलश्रोत,
५. अवशिष्ट अधिकार
६. एउटा केन्द्रीय विश्व
७. कृषि, उद्योग, शि
व्यवसाय, प्रादेशिक
८. आत्मनिर्णयको अधि
९. प्रदेशमा जनमत संग्रह

<u>१०. स्थानीय निकाय</u>

१. संघीयता संरचनाको
२. स्थानीय निकायलाई
३. देशको आधा बजेट
४. पूर्वाधार तयार गरेर
५. देशको सन्तुलित विक
गरिनेछ ।

नौ

च. म

११. नागरिकता

१. सोह्र वर्ष उमेर पुगे
पाउनेछ ।

२. आमा र बुवा दुवै ने

३. सरकारी सेवामा रहे

४. नेपाली नागरिकले

५. देशको सार्वभौमिक
परिचयपत्र, विशेष

१२. प्राकृतिक स्रोत सा

१. प्राकृतिक स्रोतसाधन
गरिनेछ ।

१३. महिलाको हितमा

१. राज्यको प्रत्येक संर

२. महिलालाई सुत्केरी
व्यवस्था गरिनेछ ।

३. महिलालाई विदेश
समायको व्यवस्था

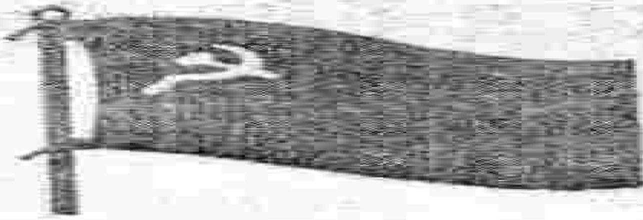

नेप

च. न.

१४. नागरिकको कर्तव्य

१. प्रत्येक नेपालीले देश
कर्तव्यनिष्ठ रहनु पर्छ
२. नेपालको हित विप
जनविद्रोहीबारे राज्यल
३. देशको भू–अखण्डता
४. टुहुरा–टुहुरी, अशक्त
कर्तव्य हुनेछ ।

१५. विविध

१. सरकारमा गएर नि
अयोग्य घोषणा गरिने
२. व्यवस्थापिकाको सर्वो
३. नेपालको क्षेत्रफल १,
४. नेपाल–भारत खुला
५. नेपालीले राख्न पाउने
६. नेपालीले विदेशमा स
७. नेपाली सेनाको प्रधा
सम्बन्धित क्षेत्रबाट नि
८. विश्वविद्यालयका उ
नियुक्ति गरिनेछ ।

नै

च. नं.

९. विदेशी विश्वविद्याल

१०. नक्कली शैक्षिक प्र

११. उच्च शिक्षा प्राप्त

१२. देशलाई नवउपनि
राजदूतावासबाट वि
सहयोगलाई सरका

१३. सामाजिक न्याय
उत्पादन तथा सेवाक

१४. जमीन जोत्नेलाई

१५. निर्वाचनमा प्राप्त
व्यवस्था गरिनेछ ।

नेपाल

प्रान्तहरुको नाम

१. मेची	८. अन्नपूर्ण
२. कोशी	९. लुम्बिनी
३. सगरमाथा	१०. राप्ती

क्र.सं.	नाम, थ
१	मा. श्री अग्नि प्रसाद खरेल
२	मा. श्री अतहर कमाल मुसल
३	मा. श्री अब्दुल रज्जाक गद्दी
४	मा. श्री उषा गुरुङ्ग
५	मा. श्री एक नाथ ढकाल
६	मा. श्री कर्ण बहादुर थापा
७	मा. श्री किरण यादव
८	मा. श्री कुन्ती कुमारी शाही
९	मा. श्री कुमार खड्का
१०	मा. श्री कृपासुर शेर्पा
११	मा. श्री कृष्ण भक्त पोखेल
१२	मा. श्री गगन कुमार थापा
१३	मा. श्री गंगा लाल तुलाधर
१४	मा. श्री चन्देश्वर झा
१५	मा. श्री चन्द्र प्रकाश (सीपी)
१६	मा. श्री चित्र बहादुर के.सी.
१७	मा. श्री जय देव जोशी
१८	मा. श्री दिपक बोहरा
१९	मा. श्री दिल नाथ गिरी
२०	मा. श्री धनराज गुरुङ्ग
२१	मा. श्री नरहरि आचार्य
२२	मा. श्री पदम नारायण चौधरी
२३	मा. श्री पूर्ण बहादुर खड्का
२४	मा. श्री प्रकाश ज्वाला
२५	मा. श्री प्रकाश शरण महत

१.	मा. श्री चिनकाजी श्रेष्ठ
३.	मा. श्री अनुराधा थापाम

१	मा. श्री रमेश ले
२	मा. श्री भानुभक्त
३	मा. श्री दिलनाथ
४	मा. श्री दीपक बो
५	मा. श्री अतहर क
६	मा. श्री श्रीमायाँ
७	मा. श्री किरण या

१	मा. श्री अग्निप्रसा
२	मा. श्री अतहर क
३	मा. श्री उषा गुरु
४	मा. श्री कुमार ख
५	मा. श्री कृष्णभक्त
६	मा. श्री चन्द्रप्रका
७	मा. श्री रमेश ले
८	मा. श्री राधेश्याम
९	मा. श्री श्रीमाया

संविधानसभा नियमावली
सहज बनाउन असहमति रहेका
लागि २०७१ साल माघ ११ गते
बमोजिम गठित यस प्रस्ताव निम
कार्यविधि बनाई लागू गरिएको छ

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (
(२) यो कार्यविधि समितिब

२. **कार्यविधि : समितिको** काय

३. **बैठक सञ्चालन** : (१) बैठ
अध्यक्षतामा बैठक सञ्चाल
तर सभापति चयन नभएस

(२) सभापति बाहेक कु
प्रयोग गर्न सक्नेछ

(३) समितिको बैठक आ

(४) बैठक तोकिएको मि

(५) समितिको बहुमतको

(६) समितिको बैठक स
स्वीकृति लिनु पर्नेछ

४. **संविधानसभाका अध्यक्षको**
राय सुझाव दिन सक्नेछ

५. **काम कारवाही गोप्य रहने**
समितिको काम कारवाही

६. **काम, कर्तव्य र अधिकार**

(क) संवैधानिक
रहेका स
प्रस्तुत ग
संविधानस

(ख) समितिले
विषयहरु,
राजनीतिक
संवैधानिक
गरिएका
सदस्यहरु
आधार ब

(ग) समितिले
संघर्ष लग
राजनीतिक
गरी पहि
निरपेक्षता
सहितको

तर, संघीय

सदस्यको

(घ) समितिको

(२) यस कार्यविधिमा उ
बमोजिम हुनेछ ।

७. <u>आमन्त्रित गर्न सकिने</u> : (१
बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक

(२) समितिले आवश्यक
सहयोग लिन सक्नेछ ।

८. <u>बैठकमा पालन गर्नु पर्ने नि</u>

९. <u>समितिको प्रतिवेदन</u> : समि

१०. <u>कार्यविधिमा संशोधन</u> : स

मिति : २०७१ माघ १८ गते

सि.नं	तत्कालीन संविधानस
१.	संवैधानिक समिति
२.	मौलिक अधिकार तथा नि
३.	व्यवस्थापिकीय अङ्गको स
४.	संवैधानिक निकायको सं
५.	न्याय प्रणाली सम्बन्धी स
६.	राज्यको शासकीय स्वरुप
७.	राज्यको पुनर्संरचना तथ समिति
जम्मा	

बैठक संख्या	मिति	समय
१	२०७१/१०/१७	०१:०० बजे
२	२०७१/१०/१८	०१:०० बजे
३	२०७१/१०/१९	०८:३० बजे
४	२०७१/१०/२०	०३:०० बजे
५	२०७१/१०/२१	०३:०० बजे

६	२०७९/१०/२३	०३:० बजे
७	२०७९/१०/२४	०३:० बजे
८	२०७९/१०/२५	०३:० बजे
९	२०७९/१०/२६	११: ब

बैठक संख्या	मिति	[illegible]
१	२०७९/१०/१७	०[illegible]
२	२०७९/१०/१८	०[illegible]
३	२०७९/१०/१८	१[illegible]

बैठक संख्या	मिति	सम
१	२०७१/१०/१९	०१: ब
२	२०७१/१०/१९	०३: ब
३	२०७१/१०/२०	०९: ब
४	२०७१/१०/२०	०२: ब
५	२०७१/१०/२०	०४ ब
६	२०७१/१०/२१	०९ ब
७	२०७१/१०/२१	०२ ब
८	२०७१/१०/२२	१० ब
९	२०७१/१०/२२	०३ ब
१०	२०७१/१०/२३	१० ब
११	२०७१/१०/२३	०४ ब
१२	२०७१/१०/२४	०९ ब

१३	२०७९/१०/२४	०२:० बजे
१४	२०७९/१०/२४	०४:३ बजे
१५	२०७९/१०/२५	०९:३ बजे
१६	२०७९/१०/२५	०२:३ बजे